

Львівський національний університет імені Івана Франка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана філологічного
факультету
доц. Крохмальний Р.О.

“30” серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культура сербської мови: актуальні проблеми

	(назва навчальної дисципліни)
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - сербська</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2021 рік

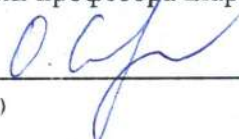
Робоча програма навчальної дисципліни **“Культура сербської мови: актуальні проблеми”** для студентів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.035 слов’янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська, “30” серпня 2021 року.

Розробник: **Василишин Марія Богданівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького,

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від “30” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького.

(підпис) (асист. Сорока О.Б.)
(прізвище та ініціали)

“30” серпня 2021 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету
Протокол від “30” серпня 2021 року № 1

“30” серпня 2021 року Голова

(підпис) (доц. Крохмальний Р.О.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

У курсі «*Культура сербської мови: актуальні проблеми*» узагальнено найбільш складні проблеми з розділів орфоепії, граматики, стилістики, лексики та фразеології, з якими студенти ознайомилися упродовж чотирьох попередніх років навчання в межах курсу Основна слов'янська мова та на спеціальних мовознавчих курсах. Упродовж вивчення цієї дисципліни, студенти, з одного боку, повинні систематизувати і доповнити набуті знання зі згаданих мовознавчих дисциплін. З іншого боку, розгляд у курсі найважливіших загальнотеоретичних проблем культури мови має сприяти розвиткові у студентів навичок ґрунтовного, глибокого аналізу мовних явищ, формуванню в них свідомості того, що мова є живим змінним організмом зі своїми внутрішніми законами розвитку.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 035 філологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	Спеціалізація 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - сербська	1-й	
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90		1-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	16 год.	
		<i>Практичні</i>	
		16 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	
		ІНДЗ:	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1 / 1,8.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є ознайомлення студентів з теоретичними засадами культури сербської мови, а також формування у них практичних навичок правильного вживання сербської мови на всіх рівнях – фонетичному, словотвірному, морфологічному, лексичному й фразеологічному, синтаксичному.

Для досягнення мети навчальної дисципліни “*Культура сербської мови*” в процесі її викладання необхідно вирішити такі завдання: навчити студентів використовувати знання про культуру сербської мови у практичній діяльності, застосовувати в усній та писемній комунікації норми сербської мови, оцінювати правильність висловлювання.

У результаті вивчення вказаного курсу студенти повинні **знати**:

- основні поняття культури мови: мовна політика, норма, інновація, помилка, критерії оцінювання інновацій;
- історію культури мови в Сербії та стан мовно-культурної діяльності на сучасному етапі;
- інституції та персоналії, що займаються (- лися) мовно-культурною діяльністю у Сербії;
- наукові та науково-популярні видання, що пропагують культуру сербської мови;
- мовні норми у сфері орфоєпії, морфології (словозміни та словотвору), синтаксису, лексики та фразеології.

Студенти повинні **вміти**:

- аналізувати мовні одиниці щодо їх належності до норми, системи;
- знаходити в текстах мовні інновації й оцінювати їх придатність;
- знаходити в текстах і виправляти мовні помилки;
- добирати найдоцільніші фонетичні, лексичні, фразеологічні і граматичні засоби в усному та писемному мовленні відповідно до стилю та експресивно-емоційної спрямованості висловлювання.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного

лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

3. Програма навчальної дисципліни

I семестр

Змістовий модуль 1. Стандартни језик и језички стандард. Језичка политика код Срба.

Тема 1. Језичко нормирање (стандардизација, норма и псеудонорма). Еколингвистика.

Тема 2. Савремено стање у српској језичкој култури. Општи поглед на савремену литературу о српској језичкој култури.

Тема 3. Мерила језичке правилности. Богатство језика. Јасност. Економичност. Лепота.

Тема 4. Мерила језичке правилности. Континуитет. Реализам. Чистота. Друштвени критеријуми.

Змістовий модуль 2. Проблеми норме и стандардизације.

Тема 5. Одступања од основног акценатског стандарда на радију и телевизији.

Тема 6. Правописни, морфолошки, синтаксички проблеми норме и стандардизације.

Тема 7. Негативна комуникативна својства говора: сиромаштво речника, недовољно познавање значења речи, вулгаризација и жаргонизација језика, велики налет туђица.

Тема 8. Негативна комуникативна својства говора: бирократизација језика, неодређеност и номинални стил, помодне речи, све већи број неологизама, плеоназам.

4. Структура навчальної дисципліни

I семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
л		п	ср	
1	2	4	5	7
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Стандартни језик и језички стандард. Језичка политика код Срба.				
Тема 1. Језичко нормирање (стандардизација, норма и псеудонорма). Еколингвистика.	12	2	2	8
Тема 2. Савремено стање у српској језичкој култури. Општи поглед на савремену литературу о српској језичкој култури.	12	2	2	8
Тема 3. Мерила језичке правилности. Богатство језика. Јасност. Економичност. Лепота.	10	2	2	6
Тема 4. Мерила језичке правилности. Континуитет. Реализам. Чистота. Друштвени критеријуми.	10	2	2	6
Разом – зм. модуль 1	44	8	8	28
Змістовий модуль 2. Проблеми норме и стандардизације.				
Тема 5. Говорна култура и изговорна норма на радију и телевизији	12	2	2	8
Тема 6. Правописни, морфолошки, синтаксички проблеми норме и стандардизације.	14	2	2	10
Тема 7. Негативна комуникативна својства говора: сиромаштво	10	2	2	6

речника, недовољно познавање значења речи, вулгаризација и жаргонизација језика, велики налет туђица,				
Тема 8. Негативна комуникативна својства говора: бирократизација језика, неодређеност и номинални стил, помодне речи, све већи број неологизама, плеоназам.	10	2	2	6
Разом – зм. модуль 2	46	8	8	30
Усього годин	90	16	16	58

5. Теми практичних занятъ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
I семестр		
1.	Језичко нормирање (стандардизација, норма и псеудонорма). Еколингвистика.	2
2.	Савремено стање у српској језичкој култури. Општи поглед на савремену литературу о српској језичкој култури.	2
3.	Мерила језичке правилности. Богатство језика. Јасност. Економичност. Лепота.	2
4.	Мерила језичке правилности. Континуитет. Реализам. Чистота. Друштвени критеријуми.	2
5.	Говорна култура и изговорна норма на радију и телевизији	2
6.	Правописни, морфолошки, синтаксички проблеми норме и стандардизације.	2
7.	Негативна комуникативна својства говора: сиромаштво речника, недовољно познавање значења речи, вулгаризација и жаргонизација језика, велики налет туђица.	2
8.	Негативна комуникативна својства говора: бирократизација језика, неодређеност и номинални стил, помодне речи, све већи број неологизама, плеоназам.	2
Разом		16

6. Самостійна работа

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
I семестр		
1.	Језичко нормирање (стандардизација, норма и псеудонорма). Еколингвистика.	8
2.	Савремено стање у српској језичкој култури. Општи поглед на савремену литературу о српској језичкој култури.	8
3.	Мерила језичке правилности. Богатство језика. Јасност. Економичност. Лепота.	6
4.	Мерила језичке правилности. Континуитет. Реализам. Чистота. Друштвени критеријуми.	6
5.	Говорна култура и изговорна норма на радију и телевизији	8
6.	Правописни, морфолошки, синтаксички проблеми норме и стандардизације.	10
7.	Негативна комуникативна својства говора: сиромаштво речника, недовољно познавање значења речи, вулгаризација и	6

	жаргонизація мови, великий наліт слів.	
8.	Негативні комунікативні властивості мови: бюрократизація мови, нечіткість і номінальний стиль, модні слова, все більше слів неологізмів, плеоназмів.	6
Разом		58

7. Методи навчання

- словесні: лекція, пояснення; бесіда (евристична і репродуктивна; вступна, поточна, підсумкова);
- демонстраційний;
- ілюстраційний;
- практичні (виконання письмових робіт).

8. Методи контролю

Підсумковий контроль передбачений у формі заліку через виставлення оцінки за результатами поточної успішності і проводиться за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100.

Бали за поточну успішність нараховуються наступним чином:

1. Активність на заняттях, виконання домашніх завдань – 40 балів (максимально 5 балів за кожне практичне заняття).
2. Письмова індивідуальна робота: есе на тему культури мови – максимум 10 балів.
3. Усне опитування за темами змістового модуля 1. – 25 балів.
4. Усне опитування за темами змістового модуля 2. – 25 балів.

9. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточний контроль і самостійна робота				Сума
Активність на заняттях, виконання домашніх завдань	Письмова індивідуальна робота: есе на тему культури мови	Усне опитування за темами змістового модуля 1.	Усне опитування за темами змістового модуля 2.	100
40 (максимально 5 балів за кожне практичне заняття)	10	25	25	

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
			Екзамен, диференційований залік	Залік	
A	Відмінно	90 – 100	Відмінно	5	зараховано
B	Дуже добре	81 – 89	Добре	4	
C	Добре	71 - 80			
D	Задовільно	61 – 70	Задовільно	3	
E	Достатньо	51 – 60			
FX (F)	Незадовільно	0 – 50	Незадовільно	2	не зараховано

FX означає «незадовільно» і здобувач вищої освіти може бути допущений до екзамену за умови певної додаткової роботи. F означає «незадовільно» з повторним вивченням навчальної дисципліни

10. Методичне забезпечення

- конспект лекцій на паперовому та електронному носіях;
- тестові завдання для індивідуальної письмової роботи;
- мультимедійний ресурс.

11. Рекомендована література

базова

1. *Бјелаковић И., Војновић Ј.* Научимо српски. Нови Сад: Дневник, 2006. 166с.
2. *Дешић М.* Правопис српског језика. Земун: Нианса, 2002. 236 с.
3. Збирка задатака из српског језика. Белград, 2000. 109с.
4. *Ивић П.* О језику некадашњем и садашњем. Београд: БИГЗ; Приштина: Јединство, 1990. 335 с.
5. *Ивић П., Клајн И., Пешикан М., Брборић Б.* Српски језички приручник. Београд: Београдска књига, 2004. 338с.
6. *Јовановић М.* Против Вука. Београд: Стубови културе, 2004. 450с.
7. *Јокановић Михајлов Ј., Ломпар В.* Говоримо српски. Београд: Међународни славистички центар, 2004. 96 с.
8. *Клајн И.* Речник језичких недоумица. Нови Сад: Прометеј, 2008. 304 с.
9. *Маројевић Р.* Нови рат за српски језик и правопис. Београд: Требник, 2001. 242 с.
10. *Милосављевић П.* Увод у србистику. 2. изд. Београд: Требник, 2003. 598 с.
11. *Николић М.* Теорија језичке културе. Београд : Институт за српски језик САНУ, 2010 (Београд : Чигоја штампа). - 223 с.
12. *Николић П.* Ружење српског језика. Београд: Санимекс, 1999. 95 с.
13. *Пешикан М., Јерковић Ј., Пижурица М.* Правопис српскога језика. Нови Сад: Матица Српска, 1995. 181 с.
14. *Тошовић Б.* Функционални стилови. Београд: Београдска књига, 2002. 574 с.
15. *Mrazović P., Vukadinović Z.* Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance. Novi Sad: Dobra vest, 1990. 743s.
16. *Ђунић Д., Фекете Е., Терзић Б.* Слово о језику. Језички поучник. Београд: Партедон, 1996. 293с.
17. *Шипка М.* Приче о речима. Београд: ЦПЛ, Нови Сад: Прометеј, 1998. 307с.

Словници

1. *Василјева Л.* Украјинско-србски тематични словник = Ukrajinsko-srpski tematski rečnik / Людмила Василјева, Богдан Сокил. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 350 с.
2. *Вујаклија М.* Лексикон страних речи и израза. – Београд: Просвета, 1980. – 1051 с.
3. *Иванович С., Петранович И.* Русско-србохрватски словарь. – Москва: Русский язык, 1976. – 712 с.
4. *Имами П.* Београдски фрајерски речник. – Београд: NNK Internacional, 2000.
5. *Клајн И.* Речник језичких недоумица. – 8 изд. – Нови Сад: Прометеј, 2007. – 301 с.
6. *Клајн И.* Велики речник страних речи и израза. – 3 изд. – Нови Сад: Прометеј, 2008. – 1681 с.
7. *Николић М.* Обратни речник српскога језика. – Београд: Палчић, 2000.
8. Речник српскохрватскога књижевног језика / [I-III Матица српска – Матица хрватска, IV-VI Матица српска]. – Нови Сад: Матица српска, 1967-1976.
9. Речник српскохрватскога књижевног и народног језика, I-XIX, Београд: Институт за српски језик и књижевност, 1959-2014.
10. Речник српскога језика / [израдили Милица Вујанић и др.]. – Нови Сад: Матица српска, 1998. – 1561 с.

11. Речник српског језика, страних речи и израза [Електронний ресурс] / Режим доступу: [http:// www.vokabular.org](http://www.vokabular.org)
12. Толстой И. Сербохорватско-русский словарь. – 5 изд. – Москва: Русский язык, 1982. – 735 с.
13. Українсько-сербський словник лінгвістичної термінології / О. Паламарчук, Г. Стрельчук, Н. Білик, О. Ткаченко, Т. Шевченко. – Київ: Бібліотека українця. 2006. – 517 с.
14. Menac A., Koval A. Ukrajinsko-hrvatski ili srpski rječnik. – Zagreb: SNL, 1979. – 688 s

Интернет-ресурси

15. <http://www.loecsen.com/sr>
16. <http://www.srpskijezik.com>
17. <http://www.jezikofil.rs>
18. <http://www.rastko.rs/rastko-ukr>
19. <http://www.vokabular.org>
20. <https://www.youtube.com/watch?v=6eXmQOmH1a0>

12. Інформаційні ресурси

1. Державна наукова установа “Книжкова палата України імені Івана Федорова” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net/>
2. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>
3. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lnulibrary.lviv.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>